

ANKKURI

LOPPURAPORTTI **1.1.2004 – 30.06.2007**

1. Taustatiedot

Hankkeen nimi:

**Ankkuri – moniammatillinen
tiimi tukena kriisissä**

Ohjelma:

**Etelä – Suomen rannikkoseudun
Interreg IIIA, toimenpidekokonaisuus
1.1
FIMOS nro 107883**

Hankkeen kesto:

1.1.2004 – 30.06.2007

Hallinnoijaorganisaation yhteystiedot:

**Hämeenlinnan kihlakunnan poliisilaitos,
Kasarmikatu 14,
13100 Hämeenlinna**

Hankkeen vastuullinen vetäjä:

**Mare Orman
HML kihlakunnan poliisilaitos
Kasarmikatu 14
13100 Hämeenlinna
Puh. (03) 651 5348
Gsm. 050407 9185
E-mail. mare.orman@hameenlinna.poliisi.fi**

Hankkeen kirjanpidosta vastaava:

**Olavi Stenfors
Etelä – Suomen lääninhallitus
Ratapihantie 9
00521 Helsinki
Puh. 020 516 3208
E-mail. olavi.stenfors@eslh.intermin.fi**

2. Hankkeen lähtökohta ja kohderyhmä

Hämeenlinnassa on viime vuosina kehitetty poliisin, seurakunnan ja kaupungin eri viranomaisten yhteistyötä. Sosiaalisten ongelmien lisääntyminen ja sen myötä nuorisorikollisuuden lisääntyminen samanaikaisesti viranomaisten resurssien vähentyessä on kasvattanut haasteita lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

Ankkuri-hankeen lähtökohtana on kaupungin ja poliisin yhteinen moniammatillinen tiimityö nuorten ongelmien mahdollisimman varhaiseksi havaitsemiseksi ja oikean hoitavan viranomaisen löytämiseksi verkostotyöskentelyn kautta. Lisäksi Euroopan unionin laajentuminen ja erityisesti Baltian maiden kautta kulkeva huumausainerikollisuus näkyy vakavana ongelmana niin Virossa kuin Suomessa. Yhteistyöhankeen kautta pyritään kehittämään ja vahvistamaan nuoria tukevaa verkostotyötä myös yli maiden rajojen. Virossa Ankkuria vastaava hanke on Majakas-hanke.

Hankkeen kohderyhmän muodostavat poliisin kanssa tekemisiin joutuneet rikoksiin syyllistyneet tai rikoksen uhriksi joutuneet ja /tai päihteitä/huumeita käyttävät sekä mielenterveysongelmaiset nuoret, heidän läheisensä sekä perheväkivalta-perheet joissa on alaikäisiä lapsia.

3. Turvallisuuden lisäämiseen tähtäävät tavoitteet

1. Alaikäisten ja nuorten rikollisuuden torjunta ja ennaltaehkäisy
 - nuoren asiakkaan kokonaisvaltainen elämäntilanteen ja avun tarpeen arviointi
 - joustavan ja katkeamattoman palveluketjun luominen
 - huumausaineiden kysynnän ehkäiseminen Hämeenlinnan seutukunnan alueella.
2. Viranomaisyhteistyön, verkostojen ja palvelujärjestelmän kehittäminen
 - moniammatillisten palvelutiimien ja toimintamallien kehittäminen väkivalta-, kriisi- ja traumatyöhön.
 - kolmannen sektorin kytkeminen yhteistyöhön.
3. Kansainvälisen yhteistyön kehittäminen
 - rikostorjuntaohjelmien toteuttaminen molemmissa maissa
 - viranomaisyhteistyön kehittäminen; ymmärryksen lisääminen ja ammattitaidon syventäminen viranomaisten kesken
 - rajoja ylittävän huumausainerikollisuuden torjunta paikallistason lähtökohdista.

4. Projektin toteutus

4.1 Yleistä

Hämeenlinnan poliisilaitoksen hallinnoima Ankkuri–hanke aloitti helmikuussa 2004. Jokaisen työntekijän kohdalla käytiin keskustelua taustaorganisaation kanssa ja laadittiin yhteistyösopimukset Hämeenlinnan kaupungin perusturvan, nuorisotyön ja Hämeenlinnan seudun kansanterveystyön kuntayhtymän kanssa.

Poliisilaitos luovutti hankkeen käyttöön työtilat, jotka remontoitiin hankkeen loppuvaiheessa ryhmätyötilaksi. Jokaisella työntekijällä oli käytössään tietoliikenneyhteys omaan taustaorganisaatioon sekä ammatillinen taustaryhmä ja ammatillinen esimies omassa organisaatiossaan.

Ensimmäisen hankevuoden aikana vaihtui kaksi työntekijää, mikä aiheutti uudelleen käynnistämisen tiimin asiakastyössä sekä projektissa kokonaisuudessa. Myös esimiestiimissä tapahtui vaihdoksia hankkeen aikana, mikä omalta osaltaan hidasti yhteistyön etenemistä.

Hankkeen puolivälissä Hämeenlinnan kaupunki sijoitti poliisilaitokselle vuodeksi toisen sosiaalityöntekijän. Kaupungin panostus vaikutti myönteisesti moniammatillisen tiimin työskentelyyn ja kevensi hankkeen sosiaalityöntekijän työ määrää väliaikaisesti.

Hankkeen puolivälin jälkeen haastavin tavoite työmenetelmien ja palvelujärjestelmän kehittämistyön lisäksi oli saada toimivat työkäytännöt osaksi vakinaista perustyötä.

Ankkuri-hankkeen jatkokeskustelut aloitettiin vuoden 2005 alussa ja niitä käytiin Hämeenlinnan kaupungin ja seudun kuntien johtajien, sosiaali johtajien sekä Hämeenlinnan seudun kansanterveystyön kuntayhtymän edustajien kanssa. Siirtymäkauden järjestelyjä ei voitu viimeisen hankevuoden aikana vielä tehdä, koska päätöksenteko sairaanhoitajan jatkamisesta poliisilaitoksella tapahtui vuoden loppumetreillä. Toiminnan jatkumisen hallinnoinnista sekä määrärahoista ei saatu selvyyttä vuoden 2006 aikana ja neuvotteluja jatkettiin vuonna 2007. Hankkeelle hyväksyttiin jatkoaikaa 30.6.2007 asti. Jatkoaikaa myönnettiin projektipäällikön palkkaukseen yhteenvetojen tekemiseksi, siirtymäkauden valmistelemiseksi sekä kansainvälisen yhteistyön yhteenvetojen tekemiseksi.

Toiminnallisesti projekti saavutti tavoitteet: moniammatillisen tiimin työskentely ja yhteistyö kuntiin vakiintui, kansainvälinen yhteistyö onnistui sekä asiakastyön näkökulmasta tavoitteet jopa ylitettiin.

Vuoden 2007 alusta toiminta siirtyi toimintaosapuolten normaaliksi perustyöksi.

Samanaikaisesti, kun Ankkuri-hankkeessa kehitettiin uutta moniammatillista palvelujärjestelmää, sitä myös arvioitiin. Arviointi oli luonteeltaan konsultatiivinen. Palvelujärjestelmän organisatorista toimivuutta arvioitiin

soveltaen EFQM- kriteeristöä ja sen pohjalta palvelujärjestelmälle määriteltiin keskeiset toiminnalliset kriteerit. Palveluprosessien arvioinnissa puolestaan hyödynnettiin soveltuvin osin JHS-152 – standardia palveluprosessien tunnistamiseksi ja määrittelemiseksi.

Hankkeen edetessä ja palvelujärjestelmän kehittyessä arvioinnin painopiste siirtyi kehitettyjen varhaisen puuttumisen keinojen vaikutusten tarkastelusta kohderyhmien sekä sidosryhmien näkökulmiin. Seurantatutkimuksen toteuttajaksi valittiin tarjouskilpailun kautta Net Effect Oy. Seurantatutkimuksen loppuraportti valmistui 15.12.2006.

4.2 Moniammatillinen tiimi

Projektin käynnistämisen- ja perehtymiskauden jälkeen tiimi aloitti Docendum Oy:n ohjauksessa tiimikoulutuksen. Koulutuspäivät toimivat tiimin kehittämistyöpajoina, joilla tuettiin tiimiytymisprosessia.

Koulutuksen alkuvaiheessa luotiin yhtenäinen visiotavoite, tutustuttiin tiimiläisten vuorovaikutustyyliin, luotiin tiimille yhtenäiset toimintamallit ja pelisäännöt. Muutama koulutuspäivään osallistuivat myös ammatilliset esimiehet. Koulutusta jatkettiin projektin loppuun asti tiimin työnohjauksena tai laajempaa yhteistyötä tukevinä kehittämissäpäivinä.

Tiimille ja tärkeimmille yhteistyötahoille järjestettiin myös trauma- ja kriisityön koulutusta. Projektityöntekijät osallistuivat hankkeen aikana myös muihin erilaisiin koulutuksiin ja seminaareihin. Kaikilla projektin työntekijöillä oli mahdollisuus osallistua työnohjaukseen.

Tiimillä oli viikoittain yhteiset palaverit ja yhteinen työhuone mahdollistivat tiimin keskusteluyhteyden aina tilanteen vaatiessa.

Esimiestiimi kokoontui säännöllisesti Ankkuri-hankkeen toiminnan suunnittelukokouksiin aina maksatuskauden lopussa ja seurantatutkimuksen tiimoilta.

Ankkuri-tiimillä oli asiakkaita niin Hämeenlinnasta kuin seudun kunnista. Ankkurin moniammatillisen kriisi- ja traumatyön malliin sisällytettiin korjaavan sekä ennaltaehkäisevän työn elementtejä. Tavoitteena oli katkaista asiakkaan rikoskierre ja tarjota vaihtoehtoja rikoskierteestä pääsemiseksi sekä asiakastyön kehittämiseksi. Nuorten rikoskierteen katkaisemiseksi tiimi suunnitteli ja toteutti neljä ryhmätyöskentelymuotoa. Ankkurin moniammatillinen tiimi toimi näin ollen myös katkeamattoman palveluketjun rakentajana ja vahvistajana. Kokeilun aikana huomattiin, että asiakastyön runsaus vaati työn priorisoimista joten tiimi päätti toteuttaa jatkossa korkeintaan kaksi ryhmää kerrallaan: toiminnallinen ryhmä ja hoidollinen ryhmä.

Hankkeen aikana Ankkurin työntekijät osallistuivat myös Vaasassa järjestettyyn valtakunnalliseen väkivaltafoorumiin. Lisäksi he osallistuivat aktiivisesti Hämeenlinnassa 4.- 5.9.2006 järjestetyn valtakunnallisen väkivaltafoorumin suunnittelu- ja toteutustyöryhmään.

Ankkurin psykiatriselle sairaanhoitajalle mahdollistettiin osallistuminen Suomen mielenterveysseuran depressiokoulun ryhmänohjaajakoulutukseen.

Ankkuri-tiimin toiminta onnistui hyvin ja projektin aikana luotiin tarkoituksenmukainen toimintamalli asiakas/kriisityöhön sekä moniammatilliseen sektorirajat ylittävään yhteistyöhön. Toiminnan jatkumista koskevat neuvottelut venyivät ja tietämättömyys aiheutti hankkeen loppuvaiheessa epävarmuutta sekä vaikeutti käytännön työtä. Tiimi toimi vajaalla miehityksellä melkein kaksi kuukautta sairaanhoitajan loman aikana. Esimiestiimissä tapahtui vaihdos syyskuussa 2006, kun kaupungin johtava sosiaalityöntekijä siirtyi eläkkeelle.

4.3 Viranomaisyhteistyö

Tiimin jokainen jäsen edusti projektissa omaa organisaatiotaan ja kunkin taustalla oli oman organisaation viranomaisverkosto. Projektityöntekijät osallistuivat myös oman organisaation sisäisiin työryhmiin. Tavoitteena oli samankaltaisen yhteistyön kehittäminen seudun kunnissa. Jokainen Ankkurin työntekijä lähti kehittämään oman taustaorganisaation kanssa laajempaa yhteistyötä.

Nuorisotyöntekijä yhteistyössä kaupungin nuorisotoimiston kanssa järjesti seudulliset nuorisotyön kehittämispäivät ja siitä yhteistyöstä syntyi nuorille, joilla oli ongelmia kohdennettu seudullinen toiminnallinen ryhmä. Lisäksi uutena kokeiluna järjestettiin nuorille Hämeenlinnan linnanpuistossa hankkeen aikana koulujen päätöstapahtumat ”Kesäloma Express”. Tapahtuman suunnittelu tapahtui risteilyllä ja siihen osallistui laaja yhteistyöverkosto, mukaan lukien Ankkuri-tiimi. Tapahtuman järjestäjät osallistuvat myös tapahtuman kustannuksiin. Uutena kokeiluna järjestettiin Kesäloma Expressin aikaan nuorille seurakunnan tiloihin selviämispiste, johon poliisi toimitti humalassa olevat alaikäiset. Siellä päivysti Ankkurin sosiaalityöntekijän ja sairaanhoitajan lisäksi myös alueellisia sosiaalityöntekijöitä ja koulujen terveydenhoitajia, jotka ottivat yhteyttä vanhempiin. Joka keskiviikkona järjestettiin yhteistyötapaamisia poliisilaitoksella, joihin osallistuivat edustajat nuorisotyön puolelta, seurakunnalta, sosiaalityöstä, päihdepalveluista, oppijan tuesta ja koulujen terveydenhuollosta. Jatkoajalla 30.6.07 asti ”kahvikutsuja” järjestettiin kerran kuukaudessa. Tavoitteena muun muassa siirtymäkauden sopimuksista tiedottaminen laajalle yhteistyöverkostolle. Vastuun tapaamisista kantoi hankkeen nuorisotyöntekijä.

Hämeenlinnan kaupungin, kuntayhtymän ja Ankkuri-hankkeen yhteinen palvelujärjestelmän kehittämisen alue oli järjestelmän valmius kohdata lähisuuhdeväkivalta, tarvittavan avun tarjoaminen tekijälle ja uhrille sekä perheen lapsille. Aiheesta järjestettiin yhteistyössä teemaneuvonpito, jossa konkreettiset palvelujärjestelmän kehittämis- ja koulutustarpeet nousivat selkeästi esille ja niitä pyrittiin ratkaisemaan yhteistyössä järjestetyillä koulutuspäivillä.

Lähi- ja perheväkivaltatyön koulutuksien teemoina olivat lapset ja väkivalta, miehet ja väkivalta sekä naiset ja väkivalta. Koulutussarja päättyi uuteen teemaneuvonpitoon, jossa eri toimialojen johtajat haastettiin visioimaan ennaltaehkäisevän väkivaltatyön mallia Hämeenlinnan seudulle. Koulutuksiin kutsuttiin myös Majakas-hankkeen edustajia Virosta.

Lähi- ja perheväkivaltatyö oli keskeisesti esillä myös **poliisilaitosten** sosiaalityöntekijöille järjestetyillä koulutuspäivillä. Ankkuri-hanke osallistui järjestelyihin tavoitteena saada laajempaa näkökulmaa sosiaalityöhön poliisilaitoksella. Ankkuri-hankkeen sairaanhoitaja järjesti vastaava koulutusta kuntayhtymän työntekijöille, jotka työssään kohtaavat perheväkivalta kokeneita ihmisiä. Poliisilaitoksella palvelujärjestelmän kehittäminen kohdentui palvelututkintayksikköön, joka on Ankkuri-hankkeen kannalta yksi tärkeimmistä yhteistyötahoista.

Kolmannen sektorin yhteistyökumppaneita olivat mm. Living room (päihdepalvelut), Rikosuhrin päivystys, Omaiset mielenterveystyön tukena, sovittelutoiminta jne. Hämeenlinnassa on pitkälle kehittynyt yhteistyö kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Projektin tehtävänä oli kehittää moniammatillista yhteistyötä myös sillä sektorilla.

Ankkuri-hanke teki yhteistyötä myös kaupungin muitten projektien kanssa kuten **Pakka- hanke**, jonka tavoitteena on vähentää pahoinpitelyjä keskusta-alueella ja tiivistää viranomaisten yhteistyötä ravintoloitsijoiden kanssa.

4.4 Kansainvälinen yhteistyö

Yhtenä osana Ankkuri-hanketta on ollut tiivis yhteistyö Viron kanssa. Yhteistyön tavoitteina olivat alaikäisten rikosten ennaltaehkäiseminen molemmissa maissa, rajoja ylittävän viranomaisyhteistyön luominen/kehittäminen sekä viranomaisten ammattitaidon syventäminen. Yhteistyön kautta tavoiteltiin myös rajoja ylittävän huumausainerikollisuuden ennaltaehkäisemistä.

Yhteistyö Majakas-hankkeen ja Viron viranomaisten sekä 3. sektorin toimijoiden kanssa koostui vuosittain kahdesta koulutustapahtumasta sekä virkamiesvaihdosta maiden välillä. Kansainvälinen yhteistyö onnistui ja toiminnalle asetetut tavoitteet täytettiin.

- Alaikäisten rikosten ennaltaehkäisyyn paneuduttiin kummassakin maassa omalla tavalla, mutta tutustuminen kummankin maan toimintamalleihin koettiin antoisana. Hämeenlinnan toimijoilta saatiin ideoita nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi sekä Raplan kaupungin nuorisokeskuksen toiminnan kehittämiseksi. Majakas- hankkeen tavoitteena oli kehittää primääriä ennaltaehkäisevää työtä. Raplasta taas saatiin kehittämisideoita alaikäisten komission työstä, jonka tarkoitus on alaikäisten rikoskierteen katkaiseminen. Ankkuri- hankkeen tavoitteena oli lasten/nuorten rikoskierteen ennaltaehkäiseminen.
- Tutustuttiin eri ammattikuntien työkuultuureihin ja toimintatapoihin (poliisityö/huometutkinta, sosiaalityö/lastensuojelutyö, terveydenhuolto/psykiatrisen sairaanhoito, nuorisotyö/toimintakeskusten toiminta, ennaltaehkäisevä päihdetyö/ennaltaehkäisevän päihdetyöviikon ideologia, koulu-/koulukuraattorin työ jne.).

- Virkamiesvaihdot tarjosivat keskusteluyhteyden eri ammattikuntien edustajille ja mahdollisuuden vaihtaa ajatuksia toimintatavoista, erilaisista toimintamalleista/ongelmakohdista, mikä lisäsi ymmärrystä kummankin maan viranomaisten toimintatavoista ja antoi mahdollisuuden nähdä omat toimintatavat eri perspektiivistä.
- Yhteistyö kahden maan viranomaisten välillä saatiin toimimaan niin virkamiesvaihtojen kuin myös koulutusseminaarien ansiosta. Koulutuskeskus Tavastia käynnisti koulutusyhteistyöprojektin suunnittelun Raplan maakunnan hoitolaitosten kanssa. Idea syntyi virkamiesvaihtoon liittyvän tapaamisen yhteydessä Hämeenlinnassa ja syventävät keskustelut käytiin seminaarimatkan yhteydessä. Yhteistyö käynnistyi vuoden 2007 alusta. Pärnun poliisilaitos haki EU rahoitusta perheväkivaltaprojektille, jossa Hämeenlinna (Ankkuri-tiimi) toimisi konsulttina. Hämeenlinnan ja Raplan nuorisotyöntekijät kaavailevat kesäleirivaihtoa tulevaisuudessa.
- Koulutussuunnitelman mukaisesti toteutettiin kansainväliset yhteistyöseminaarit/koulutuspäivät, joissa teemoina olivat huumeet, perhetyö, viranomaisyhteistyö / verkostot, nuorisotyö ja nuorten syrjäytymiseen liittyvät kysymykset. Koulutukset koettiin antoisina ja omaa ammattitaitoa syventävinä.
- Ennaltaehkäisevän päihdetyöhön sekä huumauserikosten tutkintaan tutustuminen virkamiesvaihtojen yhteydessä kummassakin maassa sekä huumeita käsittelevä seminaari Raplassa lisäsivät tietoa huumeista ja antoivat keinoja huumeiden vastaisen ennaltaehkäisevän työhön.
- Yhteistyö Suomen ja Viron välisen hankkeen **Päihteetön nuoruus/ See on sinu valik** kanssa koostui tietojen ja kokemusten vaihdosta.

4.5 Tiedotus

Hankkeella on erillinen tiedotussuunnitelma, jonka mukaan Ankkuri-hankkeesta on kerrottu kansalaisille.

Ensimmäinen lehtijuttu Ankkuri - hankkeesta ilmestyi Hämeen Sanomissa tammikuussa 2004.

Hankkeesta ja aloitusseminaarista oli tiedote Poliisi-lehdessä ja kuntayhtymän lehdessä.

Projektin alkamisesta oli juttuja Hämeenlinnan Kaupunki uutisissa. Samassa lehdessä kirjoitettiin myös Ankkuri-hankkeen tarttolaisten vierailusta. Hanke oli säännöllisesti esillä tiedotusvälineissä seminaarien, virkamiesvaihdon tai tietyn teeman yhteydessä esim. perheväkivalta, nuorten rikollisuus.

Hankkeelle tunnusta/logoa suunnittelemaan kilpailutettiin mainostoimistoja (4) ja valittiin Mainostoimisto 42 Oy toteuttajaksi. Logoa käytettiin esitteissä, kirjepohjissa ja käyntikorteissa. Tiedottamisen tehostamiseksi tilattiin kyniä, heijastimia, sateensuojia, kansioita ym. tiedotustuotteita joihin painettiin EU- ja

Ankkuri-hankkeen logo. Tuotteita jaettiin niin yhteistyökumppaneille kuin myös asiakkaille.

Hankkeella on omat nettisivut www.poliisi/ankkurihanke.

Seudun kuntiin tiedotettiin Ankkuri-hankkeen alkamisesta ja sen sisällöstä kirjeitse ja pyydettiin jokaisesta kunnasta kahta edustajaa aloitusseminaariin. Ankkuri-hankkeen raportit, seurantatutkimuksen raportit ja tilastot lähetettiin seudun kuntiin sekä tärkeimmille yhteistyötahoille. Raportit olivat nähtävillä myös hankkeen nettisivuilla. Ankkuri-hankkeen koordinoima "Kesäloma Express"- tapahtuma oli esillä tiedotusvälineissä. Ankkuri-hanketta esiteltiin myös Hämeenlinnan sosiaalityön kehittämispäivillä, Kanta-Hämeen perhetyön kehittämissyhdistyksen tapaamispaikan työntekijöille, yhteistyökumppaneille Hauholta ja Sosiaali- ja terveysturvapäivillä Jyväskylässä.

Ankkuri-hanketta esiteltiin ministeri Kari Rajamäen Hämeenlinnan vierailun yhteydessä niin poliisilaitoksella kuin illalla turvallisuusseminaarissa ja siitä oli kirjoitus Hämeen Sanomissa 4.10.2005 sekä projektipäällikön haastattelu Radio Hämeessä. Hämeen Sanomissa kirjoitettiin projektista 25.10.2005 ja Kaupunkiuutisissa 22.10.2005. Alueradiossa ja tv-uutislähetyksessä Ankkuri-hanke oli esillä 7.12.2005. Samana päivänä ilmestyneessä Kuntalehdessä oli artikkeli hankkeesta.

Ankkuri-hanketta esiteltiin Interreg III A -julkaisussa. Oulun läänistä ja Poliisikoulusta haettiin/ pyydettiin lisätietoa Ankkuri-hankkeesta ja kumppankin lähetettiin tietoa projektista.

Ankkuri-hankkeesta tiedotettiin nuorille suunnatun "Kesäloma Express" - tapahtuman yhteydessä Kaupunkiuutisissa ja Viikkouutisissa. Hanke oli Yleisradion Hämeen alueuutisissa 4.8.2006 ja samana päivänä myös Radio Hämeessä.

Hankkeesta pyydettiin luennoimaan Etelä- Suomen lääninhallituksen järjestämiin koulutustilaisuuksiin, paikalliselle Lions-klubille ja TE- keskuksen henkilöstölle syksyllä 2006.

Lisäksi hankkeesta kirjoitettiin Hämeen Sanomissa ja Hämeenlinnan Kaupunkiuutisissa turvallisuustutkimuksen tulosten julkistamisen yhteydessä. Loppuseminaarin yhteydessä 15.12.2006 hanketta ja sen hyviä tuloksia esiteltiin Yleisradion Hämeen alueuutisissa ja samana päivän myös Radio Hämeessä.

Ankkuri-hankkeen seurantatutkimuksen loppuraportti ja tilasto ovat nähtävillä hankkeen nettisivuilta.

5. Hankkeen tulokset

5.1 Yleistä

Ankkuri-hankkeen kohderyhmäksi tarkennettiin alle 18-vuotiaat ja ensi kertaa poliisin kanssa tekemisiin joutuneet nuoret sekä perheväkivaltaperheet, joissa oli alaikäisiä lapsia.

Kun nuori joutui poliisin kanssa tekemisiin, nuorten taustatiedot tarkastettiin. Sen jälkeen tiimissä päätettiin, ketkä lähtivät työskentelemään perheen kanssa. Seuraavaksi pyydettiin nuori vanhempineen poliisilaitokselle tilanteen arviointia varten ja päätettiin tiimissä tehtiinkö työtä parityönä vai yksilötyönä. Yleensä nuoren ja Ankkurin työntekijöiden tapaamisia oli 1-5 kertaa ja nuori ohjattiin jatkotoimenpiteitä varten joko sairaanhoidon tai sosiaalityön/lastensuojelutyön piiriin, sovitteluun, mukaan ryhmän toimintaan tai sitten asiakkuus lopetettiin.

Projektin aikana Ankkuri-tiimi hoiti yhteensä 1170 juttua, joista seudun kuntien osuus oli seuraava:

- Hämeenlinna 797
- Janakkala 132
- Renko 27
- Hauho 26
- Tuulos 7
- Lammi 28
- Kalvola 37
- Hattula 62

Ulkopaikkakuntalaisten osuus oli yhteensä 54 (kihlakunnassa kyläilevät ja lomalaiset).

5.2 Nuorisotyöntekijän toiminta

Kaikessa toiminnassa oli teemana kehittää yhteistyötä eri toimijoiden kanssa, löytää uusia toimintatapoja sekä pitää tiivistä yhteyttä kunnan ja seurakunnan nuorisotoimeen sekä muihin nuorten parissa toimiviin viranomaisiin.

- Lyömätön Hämeenlinna –projekti nivoutui ja asiakassuhteet siirtyivät työntekijän mukana Ankkuri–hankkeeseen.
- Vastasi viranomaisten kokoontumisista keskiviikko aamuisin poliisilaitoksella.
- Vastasi nuorille suunnattujen ryhmien toiminnasta .
- Osallistui nuorten tapaamisiin kouluilla, toimi opettajien tukena järjestyksenpito-ongelmissa, järjesti valistusoppitunteja ja vieraili vanhempainilloissa.
- Osallistui koulujen tapahtumiin sekä toimintapäiviin.

- Vastasi yhteistyössä poliisin, sosiaalitoimen, päihdepalvelujen, seurakunnan ja nuorisotoimen kanssa nuorille suunnatun koulujen päätöstapahtuman ”Kesäloma Expressin” järjestämisestä Linnanpuistossa. Tapahtuman tavoitteena oli rauhoittaa nuorten juhlimista ja tukea päihteetöntä linjaa. Tapahtumasta syntyi pysyvä yhteistyömuoto.
- Nuorisotyöntekijän vastuulla oli yhteydenpito sovittelutoimintaan sekä osallistuminen sovitteluun.
- Osallistui poliisin suorittamiin kuulusteluihin.

5.3 Sosiaalityöntekijän toiminta

- Sosiaalityöntekijän vastuulla oli poliisin kanssa tekemisiin joutuneiden henkilöiden sosiaalityön tarpeen arviointi. Työn painopistealueiksi oli sovittu lastensuojeluasiat sekä varhainen puuttuminen perheväkivaltilanteissa.
- Arvioi sosiaalityön tarpeen, välitti asiakkaan oman alueen sosiaalityöntekijälle tiedon avun tarpeeseen liittyvästä tilanteesta ja sopi siirtyä asiakas heti oman alueen sosiaalityön asiakkuuteen, vai arvioiko Ankkuri-tiimi syvemmin avun tarpeen ja tarvittavat jatkotoimet. Osa asiakkuuksista tuli autetuksi riittävästi Ankkurin avulla, osa siirtyi alueelle, osassa alue ja Ankkuri tekivät yhteistyötä ns. vaihtuvin työparein.
- Teki tiivistä yhteistyötä sairaanhoitajan kanssa, erityisesti perheväkivaltilanteissa sairaanhoitajan ammattitaito asiakkaan avun tarpeen määrittämiseksi oli toistuvaa.
- Sosiaalityöntekijä, saadessaan tiedon rikoksesta, tarjosi keskustelutukea nuorelle rikoksen uhrille ja hänen läheisilleen sekä ohjasi tarvittaessa jatkohoitoon.
- Hallinnollisesti poliisilaitoksen sosiaalityö kiinnittyi Turuntien sosiaaliasemaan.

5.4 Sairaanhoitajan toiminta

- Sairaanhoitajan työhön kuului asiakkaiden terveydentilan arviointi, mahdollinen jatkohoitoon ohjaus ja tarpeen mukaan myös hoitoon saattaminen esim. kriisitilanteissa. Sairaanhoitaja tapasi asiakkaita tiiviisti ennen kuin hoito muualla esim. erikoissairanhoidossa mahdollistui.
- Toimi tukena ja apuna myös uhrin/asiakkaan perheille.
- Antoi terveysneuvontaa nuoria tavattaessa, esim. päihteiden ja väkivaltilanteiden yhteydessä neuvonta oli keskeinen osa työtä.
- Toimi tarvittaessa työparina muille tiimin jäsenille ja ulkopuolisille yhteistyökumppaneille.
- Toimi poliisilaitoksella nuorten ongelmien selvittelyssä ja otti yhteyttä nuoren vanhempiin/ koteihin. Nopea ja varhainen puuttuminen oli luonteva pohja jatkotyöskentelylle.
- Kehitti yhteistyötä oman taustaorganisaation kanssa. Tärkeimmiksi yhteistyökumppaneiksi muodostuivat nuorten terveysneuvontapiste ja koulujen terveydenhoitajat.

- Osallistui alaikäisten kuulusteluihin, selvitti nuorten tilanteita ja siirsi tarvittaessa jatkotyöskentelyyn.

5.5 Poliisin toiminta

- Poliisi edusti Ankkuri-hankkeen ja eri sidosryhmien tapaamisissa Hämeenlinnan kihlakunnan poliisilaitosta.
- Kehitti yhteistyötä poliisilaitoksella ja toimi hankkeen työntekijöitten sekä poliisilaitoksen henkilöstön välisenä linkkinä.
- Kuvasi poliisin toimintatapoja Ankkuri-tiimimäisille ja tutustui muiden tiimiläisten työtapoihin sekä taustaorganisaatioihin.
- Tapasi lapsia, heidän vanhempia ja koulujen opettajia erilaisissa tilaisuuksissa.
- Toimi työparina hankkeen muille työntekijöille.
- Hyödynsi poliisin eri rekisterejä Ankkuri-tiimin asiakastyössä.
- Teki yhteistyötä eri viranomaisten kanssa erityisesti konsultointi- ja neuvontatyötä.
- Toimi yhteyshenkilönä Rikosuhripäivystykseen.
- Käytti tarvittaessa kiireellisiä pakkokeinoja.
- Suoritti Ankkurin-hankkeen poliisina esitutkinnan joissakin nuoria koskevissa rikosilmoituksissa.

5.6 Jatkotyöskentelykumppanit

Terveydenhuollon jatkohoidon vaihtoehdot

- lääkärin vastaanotto
- nuorten terveysneuvontapiste
- koulujen terveydenhuolto
- K-HKS psykiatrinen osasto
- debriefing-ryhmä
- neuvola

Sosiaalityön/lastensuojelutyön jatkohoidon vaihtoehdot

- alueellinen sosiaalityö
- seudun kuntien sosiaalityö
- lastensuojelun erityispalvelut
- ulkopaikkakuntien sosiaalityö
- perhekeskus/ turvakoti
- työvoiman palvelukeskus
- A-klinikka

Erytisnuorisotyön tarjoamat vaihtoehdot

- kohdennetut toiminnalliset ryhmät
- muu tukitoiminta

Muut vaihtoehdot

- henkisen ensiavun ryhmä

- Living room
- Lähiökeskus
- harrastustoiminta
- Perheasian neuvottelukeskus
- Sovittelu
- Oikeusaputoimisto

5.7 Moniammatillisen Ankkuri-tiimin näkemys projektista

Kun hankkeen onnistumista arvioitiin suhteessa tavoitteisiin, Ankkuri-tiimin yhteinen näkemys oli, että hanke onnistui, tavoitteet täytettiin ja hankkeessa luotiin tarkoituksenmukainen moniammatillisen tiimityön toimintamalli.

- Asiakastyössä tavoitteet jopa ylitettiin. Onnistumisen puolesta puhui sekin, että uusijoita oli koko hankkeen aikana korkeintaan kolme prosenttia. Tiimin näkemystä vahvistaa myös seurantatutkimuksen tulokset.
- Ankkuri-hankkeessa saatiin joustava ja katkeamaton palveluketju toimimaan osittain. Osittain se epäonnistui lähinnä siitä syystä, että tarvittavia jatkohoitopaikkoja oli puutteellisesti tarjolla tai niihin pääseminen mutkikas sekä odotusajat pitkiä.
- Ankkuri-hankkeen toiminta oli hyvä lisäys palveluketjuun, erityisesti kriisityöhön ja samalla se nosti esille tarpeen lisätä pitkäkestoisia jatkohoitopaikkoja sekä panostusta perheväkivallan ennaltaehkäisevään työhön.
- Perheväkivaltatapauksien hoidossa koettiin puutteellisuutta juuri väkivallan tekijöille suunnattujen hoitavien tahojen tarjonnassa.
- Huumausainerikokset jäivät hankekauden aikana vähäisiksi. Hämeenlinnan poliisilaitoksella huumerikoksia tutki erillinen huumeyksikkö ja usein yhteistyötä tehtiin suoraan lastensuojelun kanssa. Ankkuri-tiimin käsittelyyn tuli tapauksista todella pieni määrä .
- Ennaltaehkäisevää työtä huumeitten kysynnän vähentämiseksi tehtiin kansainvälisenä yhteistyönä virkamiesvaihtojen ja yhteistyöseminaarien kautta. Tiimin mielestä tavoite tuli sitä kautta täytettyä.
- Palvelujärjestelmän kehittämisessä onnistuttiin hyvin, koska Ankkurin toiminta koettiin tarpeelliseksi ja niin asiakkaat kuin yhteistyökumppanit ottivat sen hyvin vastaan.
- Parhaiten tiimi toimi silloin kuin koko miehitys oli töissä. Vajaalla miehityksellä tehtiin enemmän parityötä ja yksilötyötä. Ankkuri-hankkeen toiminnan kannalta onnistuneeksi työmuodoksi koettiin

sektorirajoja sekä kuntarajoja ylittävien vaihtuvien työparien työskentely.

- Esimiestiimin työskentelyssä henkilöstövaihdokset jonkun verran hankaloittivat yhteistyötä, mutta toisaalta vaihdokset olivat projektin lopputuloksen kannalta tärkeitä ja onnistuneita. Haasteellisinta oli poliisilaitoksella työskentelevän psykiatrisen sairaanhoitajan työtä parhaiten tukevan taustaryhmän ja ammatillisen esimiehen hakeminen. Tämä kehittämisprosessi jatkui projektin loppuun asti.
- Vaikeuksista huolimatta esimiestiimi toimi joustavasti, tukien tiimin käytännön työtä.
- Kolmannen sektorin edustajista valikoituivat yhteistyötahoiksi sellaiset toimijat, joiden kanssa löytyi käytännön työssä yhtymäkohtia kuten Rikosuhripäivystys, Nuorisosasunnnot ry, Pakka-hanke, sovittelutoiminta jne.. "Kesäloma Express" - tapahtuman yhteydessä tehtiin edellä mainittujen lisäksi yhteistyötä päihdepalvelujen, seurakunnan, Living roomin, koulujen terveydenhuollon, koulupoliisien, Turuntien sosiaalitoimiston ja kaupungin nuorisotyön kanssa.
- Kansainvälinen yhteistyö koettiin hyvin antoisana ja omaa työtä avartavana toimintana. Viranomaisyhteistyötä tuettiin molemmissa maissa virkamiesvaihdolla sekä yhteistyöseminaareilla. Seminaarien aiheet olivat suurimmalta osaltaan kiinnostavia, mutta virkamiesvaihtojen tarjonta jäi joiltakin osin tiimin mielestä suppeaksi, mikä selittyy sillä, että Virossa palvelujärjestelmä on vasta kehittymässä.
- Hankkeen aikana pystyttiin molemmissa maissa katkaisemaan nuorten orastava rikoskierre ja kehittämään sektorirajoja ylittävää yhteistyötä.

6. Yhteenveto

Ankkuri-hanke toimi kolme ja puoli vuotta. Tämän aikana toiminnalle syntyivät selkeät tavoitteet, toimintamallit, kohderyhmä, yhteistyökumppanit sekä palvelujärjestelmän kehittämisalueet.

Hankkeen työntekijöitten tehtävät jaettiin niin, että niistä puolet oli projektityötä ja toinen puolikas perustyötä. Työnjako tehtiin mahdollisimman loogisesti ja helposti toteutettavaksi: nuorisotyöntekijä vastasi nuorisotalo "Aseman" toiminnasta perustyön puolella ja projektissa hänen vastuulla oli poliisitoiminnan kautta tulevien nuorten auttaminen/tukeminen sekä seudullisen yhteistyön kehittäminen nuorisotyön puolella.

Sosiaalityöntekijän ja sairaanhoitajan tehtävät jaettiin seuraavasti: aikuisväestön kanssa tehtävä työ luokiteltiin perustyöksi ja poliisitoiminnan kautta tulevien nuorten ja perheväkivaltaperheiden tukeminen sekä seudullisen yhteistyön kehittäminen kuuluivat projektityöhön. Kaikki projektityöntekijät osallistuivat myös kansainväliseen yhteistyöhön.

Hankkeessa kehitettiin nopean puuttumisen malli väkivalta-, kriisi- ja traumatyöhön. Nuoren asiakkaan elämäntilanteen kokonaisvaltainen kartoitus sekä oikean jatkopolun valinta onnistuivat hyvin. Ankkurin työntekijät tarjosivat tukea nuorelle niin kauan kuin jatkotyön aloittaminen vaati.

Yhteiseksi kehittämisalueeksi valittiin lähisuhdeväkivallan kohtaaminen niin perustyön kuin projektin näkökulmasta. Poliisihallinnon, terveydenhuollon ja sosiaalityön kanssa haettiin yhteistä näkemystä varhaisen puuttumisen ja auttamispolkujen kehittämistarpeista Hämeenlinnan seudulla. Hämeenlinnan kaupungin perusturva kantoi vastuun kehittämistyöstä ja Ankkuri-hanke osallistui aktiivisesti yhteistyöhön.

Kansainvälisessä yhteistyössä onnistuttiin luomaan luontevat yhteydet molempien maiden viranomaisten välille ja näin resurssien puutteen vuoksi huomattavissa olevan sektorirajojen tiukentumista ennaltaehkäistiin ja lasten sekä nuorten ongelmiin puuttumista tehostettiin.

Hankkeessa ilmenneistä vaikeuksista mainittakoon hankkeen kahden työntekijän vaihtuminen ensimmäisen vuoden aikana. Marras-, joulukuussa 2004 työskenneltiin vajaalla miehityksellä ja vuoden 2005 alusta uusien työntekijöitten perehtyminen vei jonkun verran aikaa. Tilanteesta kuitenkin selvittiin erittäin hyvin ja tiimi toimi tehokkaasti projektin loppuun asti.

Myös työajan puolittaminen oli ongelmallista, koska projekti vei enemmän kuin puolet työnajasta ja se aiheutti ruuhkaa perustyön puolelle erityisesti sosiaalityöntekijälle, poliisille ja nuorisotyöntekijälle. Siihen kylläkin saatiin helpotusta poliisin työhön ja sosiaalityön puolelta vuodeksi, kun kaupunki sijoitti poliisilaitokselle toisen sosiaalityöntekijän.

Vaikeuksia tuotti työajan seuranta, koska ruuhkautuminen toi tullessaan ylityötä. Projektityöntekijät joutuvat todella tarkasti seuraamaan työaikoja. Jonkun verran yhteistyötä vaikeuttivat myös esimiestiimin henkilöstövaihdokset.

Vaikeuksista huolimatta hanke onnistui erinomaisesti ja toimintamalli siirtyi osaksi perustyötä.

7. Hankkeen rahoitus

Hankkeelle myönnettyä rahoitusta oli 630 000 euroa. Hankkeen kokonaiskustannukset vuosina 2004- 2007 olivat 576 267,91 euroa.

8. Hankkeen seuranta

Hankkeen ohjausryhmään kuuluivat:

- Hannu Saarinen Hämeen liitto (hankkeen valvoja)
- Martti Salmela Hämeenlinnan kihlakunnan poliisilaitos

- Martti Hurskainen Hämeenlinnan kaupunki (puheenjohtaja)
- Mare Orman Ankkuri-hanke (sihteeri)
- Anna Ollila Hämeenlinnan kaupunki
- Tuovi Sohlberg Hämeenlinnan seudun kansanterveystyön kuntayhtymä
- Birgitta Keronen Hämeenlinnan kaupunki
- Olavi Stenfors Etelä-Suomen lääninhallitus
- Jukka Pettersson Kehittämiskeskus Oy Häme (seudun kuntien edustaja)
- Kari Koivu Hämeenlinna-Vanajan seurakunta
- Marja-Liisa Niinikoski Net Effect Oy

Koko hankekauden aikana ohjausryhmä kokoontui 11 kertaa. Hankkeen asiakastyöstä on koottu suoritetilasto.

9. Loppuraportin hyväksyminen

Ohjausryhmä hyväksyi loppuraportin.

Hämeenlinnassa 30.5.2007

Lasse Aapio
Poliisipäällikkö

Mare Orman
Projektipäällikkö